

EKSAMITÖÖ KOOD

EESTI KEELE TEISE KEELENA RIIGIEKSAM

II VIHIK

17. APRILL 2018

4 ülesannet

II OSA. KUULAMINE

AEG: 40 MINUTIT

Eksamitöö kirjuta sinise või musta tindi- või pastapliiatsiga.

ESIMENE ÜLESANNE

Küsimused 1–5. Kuulake tekstilõike ja tehke märges ✓ sobiva vastuse juures olevasse ruutu.
Näidis on tähistatud 0-ga.

0. Te kuulete lõiku intervjuust perearstiga.

Mida ta arvab uuringu tulemustest?

- A ☐ Need on röömustavad.
B ☒ Need tekitavad muret.
C ☐ Need üllatavad teda.

1. Te kuulete katkendit intervjuust.

Kes vastab ajakirjaniku küsimusele?

- A ☐ Eesti noor, kes tahab välismaa ülikooli õppima minna.
B ☐ Nõustaja, kes aitab välismaale õppima suunduvaid Eesti noori.
C ☐ Ülikooli töötaja, kes abistab Eestis õppivaid välisüliõpilasi.

2. Te kuulete raadiosaate algust.

Millest saates rääkima hakatakse?

- A ☐ Odavate lennupiletite ostmisest.
B ☐ Lennufirmade erinevatest pagasireeglitest.
C ☐ Lennujaamas töötavatest inimestest.

3. Te kuulete lõiku raadiosaatest.

Mis saade see on?

- A ☐ Poliitikasaade.
B ☐ Reisisaade.
C ☐ Keskkonnasaade.

4. Te kuulete katkendit pressikonverentsilt.

Mida ütleb kõneleja Eesti noorte tulemuste kohta?

- A ☐ Need olid head.
B ☐ Need olid keskmised.
C ☐ Need olid halvad.

5. Te kuulete lõiku raadiointervjuust.

Mida saatekülaline oma projekti kohta teatab?

- A ☐ Projekt on lõppenud.
B ☐ Projekt algab varsti.
C ☐ Projekt jääb ära.

TEINE ÜLESANNE

Küsimused 6–11. Kuulake intervjuud. Otsustage, kas väide on õige või vale. Tehke vastavasse ruutu märke ✓. Näidis on tähistatud 0-ga.

Vestlus „Treeneriraamatu“ autoriga

	A õige	B vale
0. Jaanus kirjutas raamatu enda treenerikogemuste põhjal.	☐	☒
6. Eestis on hobisportlaste treeneritel kõrgharidus.	☐	☐
7. Treenerina saab tööle hakata pärast lühikese kursuse läbimist.	☐	☐
8. Harrastussportlane leiab treenimiseks piisava info internetist.	☐	☐
9. Professionaalne treener väljendab end keeruliselt.	☐	☐
10. Kõige paremad treenerid on endised tippsportlased.	☐	☐
11. Probleemide tekkimisel tuleb treener kiiresti välja vahetada.	☐	☐

KOLMAS ÜLESANNE

Küsimused 12–18. Kuulake intervjuud. Tehke märke ✓ sobiva vastuse juures olevasse ruutu. Näidis on tähistatud 0-ga.

Ameerikas näitlejaks õppimas

0. Artur asus Ameerika näitlemiskoolis õppima, kui

A	☐	tal olid gümnaasiumiõpingud poole peal.
B	☒	ta oli just saanud gümnaasiumi lõputunnistuse.
C	☐	ta oli kaks aastat tagasi gümnaasiumi lõpetanud.

12. Teatrikooli sisseastumiskatsel pidi Artur

A	☐	rääkima, miks ta tahab saada näitlejaks.
B	☐	selgitama, millisest riigist ta pärit on.
C	☐	tõestama, kui kiiresti ta rolli sisse elab.

13. Teatrikooli programm koosneb

A	☐	põhiliselt teoreetilistest õppeainetest.
B	☐	suuremas osas näitlemispraktikast.
C	☐	võrdselt teoreetilistest ja praktilistest tundidest.

14. Ameerikasse kolides oli Arturil raske harjuda

A	☐	koolistressi ja õpetajate suhtumisega.
B	☐	kodust väga erineva ümbrusega.
C	☐	sõprade toetuse puudumisega.

15. Arturi kursusekaaslased on

- A ☐ väga toredad ja abivalmid.
 B ☐ pigem omaette hoidvad.
 C ☐ pideva rivaalitsemisses pärast stressis.

16. Näitlemiskoolis on õpilastel lubatud hilineda

- A ☐ vaid ühe korra õpingute jooksul.
 B ☐ ainult väga olulistel põhjustel.
 C ☐ mõni minut esimestesse tundidesse.

17. Artur kutsuti kolmandaks aastaks kooli tagasi, sest

- A ☐ ta õppis headele hinnetele.
 B ☐ ta tuleb kriitikaga hästi toime.
 C ☐ ta sobib mängima keerulisi rolle.

18. Kursuse lõpulavastuses osalejad saavad

- A ☐ anda etendusi paljudes Ameerika teatrites.
 B ☐ võimaluse koolis magistriõppes jätkata.
 C ☐ mõne teatri või näitlejate agentuuri töölepingu.

NELJAS ÜLESANNE

Küsimused 19–25. Kuulake loengut ja kirjutage lünka kuulnud teksti põhjal sobiv(ad) sõna(d) või arv. Arvu võite kirjutada ka numברי(te)ga. Näidis on tähistatud 0-ga. Palun ärge täitke hindajale mõeldud lahtreid!

Kakao

0. Kakaopuu nime tähendus kreeka keeles on jumalate _____ toit. Täidab hindaja ☐
19. Asteegid jõid külma kakaod, millel oli _____ maitse. ☐
20. Asteegid kasutasid hinnalisi kakaoube _____ asemel. ☐
21. Eurooplastest nägi kakaod esimesena Kolumbus _____ aastal. ☐
22. Hispaania vallutajad taipasid, et kakaouba on nagu _____. ☐
23. Vanasti arvati, et sooja kakao joomine vähendab _____. ☐
24. 18. sajandi algul hakkasid kakaod jooma ka _____. ☐
25. 18. sajandi viimastel aastatel _____ kakao hind Euroopas. ☐

ESIMENE ÜLESANNE

Küsimused 26–32. Lugege artiklit ja küsimusi (26–32). Tehke märke ✓ sobiva vastuse (A, B või C) juures olevasse ruutu. Näidis on tähistatud 0-ga.

Tallinna Tehnikaülikooli raamatukogu

Tallinna Tehnikaülikooli raamatukogu on Eestis viimasel kümnendil valminud ehitistest üks paremini õnnestunud hooneid. Raamatukogu välis- ning siseruum moodustavad lihtsa, kuid hästi läbi mõeldud terviku. Oma ainulaadse välimuse tõttu eristub raamatukogu selgelt teistest kaasajal Tallinnasse ehitatud ühesugustest klaasmajadest ja on nendega võrreldes lausa arhitektuuriline pärl.

Ülikooli raamatukogu asub Tallinnas Mustamäel, Sõpruse puistee ja Ehitajate tee nurgal. Kaugelt vaadates tundub, nagu oleks maja ehitatud puidust, sest seinad meenutavad puu mustrit. Tegelikult on see esimene raamatukogu maailmas, mille seinad on kaetud spetsiaalse, uudse tehnoloogia järgi valmistatud kangaga. Selline kate kaitseb lugejaid ereda päikese ning liiklusrumora eest.

Huvitav ja mänguline on ka maja sisemus. Raamatukogu hoones on viis maapealset ja üks maa-alune korrus. Maa-alusel korrusel paiknevad raamatukogu hoidlad ning väike parkla. Esimesel korrusel asuvad näiteks kohvik, muuseum ja raamatute tagastusautomaat. Kohviku maast laeni akendest paistavad nii ülikooli peahoone kui ka avar siseõu.

Lugejatele teeb raamatukogu kasutamise mugavaks see, et kirjandus on jaotatud teemade kaupa erinevatele korrustele. Näiteks teisel korrusel on sotsiaal- ja majandusteaduse kirjandus. Neljas korrus on aga tehnika- ja inseneriteaduse jaoks. Lugemissaal on liigendatud nii, et igal lugejal oleks võimalik leida endale sobiv töökoht. Kes tahab vaikust, võib jääda lugemissaali etteotsa. Lugemissaali tagumisse otsa on aga paigutatud väiksed toolid, kus saab vabamas olekus lugeda, teistega suhelda või ka rühmatööd teha.

Tehnikaülikoolile kohaselt on raamatukogu ka tehniliselt kõrgtasemel sisustatud. Uudset tehnoloogilist lahendust pakuvad nn automatiseeritud infokioskid, kus lugeja saab kindlaks teha raamatu olemasolu ja selle endale

tellida. Loomulikult töötavad raamatukogus ka raamatukoguhoidjad, kes vajadusel nõu annavad, kuid nende ülesandeks pole siiski lugejatele raamatute kättetoomine, vaid töö erinevate andmebaasidega. Kuigi raamatukogu on tööpäevadel avatud kella kaheksani õhtul, saab raamatuid tagastada ööpäev läbi esimesel korrusel paikneva automaadi abil.

Tehnikaülikooli raamatukogu ajalugu ulatub tagasi 1919. aastasse. Raamatukogu on asunud mitmes erinevas kohas. Esimesed 12 aastat oli raamatukogu Tallinna Teknikumi peahoones Pikal tänaval. Kaua aega asusid nii ülikool kui ka raamatukogu Koplis. 1972. aastal avati raamatukogu hoone Mustamäel, kuid ruumid olid väikesed ja raamatud olid ikkagi üle Tallinna seitsmes majas laiali. Nüüd lõpuks on kõik raamatud ühes kohas Mustamäel ja ruumid piisavalt suured.

Tänaeni on säilinud dokument, mis näitab, et esimene raamat kogusse hangiti 11. detsembril 1919. a. Esimesed raamatud raamatukogus kuulusid laevanduse valdkonda. Kuid kõige vanem raamat ülikooli raamatukogus on maailmakuulsa inglise filosoofi John Locke'i teos „An essay concerning human understanding“, mis ilmus 1760. aastal. See raamat on välja pandud ka raamatukogu püsinäituse vitriinis.

Tänapäeval arvatakse, et kuna järjest rohkem raamatuid on digitaliseeritud ja neid loetakse ekraanidelt, siis tulevikus kaovad koos raamatutega ära ka raamatukogud nende klassikalisel kujul. Samas näitavad uuringud, et e-raamatute lugemine väsitab inimest rohkem kui tavalise raamatu lugemine. Samuti kinnitavad katsed, et paberile trükitud teksti loetakse kiiremini kui elektroonilist. Peale selle pole võimalik kõiki raamatuid digitaliseerida ja raamatukogu roll jääb pikaks ajaks selliseks, nagu ta on praegugi olnud. Ka tulevikus ei pääse tehnikaerialade üliõpilased raamatukogus õppimisest.

0. näidis

- A ☐ Ülikooli raamatukogu arhitektuur on ebaõnnestunud.
- B ☒ Ülikooli raamatukogu paistab silma teiste uuemate hoonete seas.
- C ☐ Ülikooli raamatukogu siseruumid eristuvad hoone terviklahendusest.

26. küsimus

- A ☐ Raamatukogu välisseinad on ehitatud puidust.
- B ☐ Hoone on kaetud uudse materjaliga.
- C ☐ Tänu seinamaterjalile paistab majja sisse ere päike.

27. küsimus

- A ☐ Mõned raamatukogu ruumid asuvad maa all.
- B ☐ Raamatukogu ette rajati ka väike parkla.
- C ☐ Raamatukogu kohvik asub hoone siseöuel.

28. küsimus

- A ☐ Inseneriteaduse raamatud on paigutatud erinevatele korrustele.
- B ☐ Raamatukogu lugemissaalis valitseb täielik vaikus.
- C ☐ Lugemissaalis on võimalik läbi viia gruppitööd.

29. küsimus

- A ☐ Raamatud tuleb tellida raamatukogu töötaja käest.
- B ☐ Raamatud toob lugejatele kätte raamatukoguhoidja.
- C ☐ Raamatuid saab tagastada väljaspool raamatukogu tööaega.

30. küsimus

- A ☐ Tehnikaülikooli raamatukogu asutati 1972. aastal.
- B ☐ Raamatukogu on läbi aja asunud mitmes piirkonnas.
- C ☐ Osa raamatukogust paikneb praegu Koplis.

31. küsimus

- A ☐ Kõigepealt muretseti raamatukogule filosoofilisi teoseid.
- B ☐ Kõige vanem raamat raamatukogus räägib laevandusest.
- C ☐ Raamatukogu vanimat raamatut saab näha püsinäitusel.

32. küsimus

- A ☐ Inimesed loevad teksti ekraanilt kiiremini kui paberilt.
- B ☐ Paberraamat väsitab vähem lugeja silmi kui e-raamat.
- C ☐ Tulevikus pole enam raamatukogusid praegusel kujul vaja.

TEINE ÜLESANNE

Küsimused 33–43. Lugege teksti. Valige teksti kõrvalt lünka (33–43) sobiv variant. Kirjutage lünka valitud variandi ees olev täht (A–N). Üks vastusevariant jääb üle. Näidis on tähistatud 0-ga.

Esimene sissekanne päevikusse

Kehalise kasvatus tund on mulle alati mõttetu tundunud. Vähemalt hindeid ei peaks seal pandama. Oleks ju rumal arvata, et kõik on kõvad jooksuässad. Tegelikult paneb õpetaja Kõverik meile hindeid ka [0]..... eest.

Jajah, kehalise kasvatus õpetaja nimi on Alma Kõverik! Vahel sobib inimele oma nimega [(33).....] mõnikord on hoopis vastupidi. Kõveriku puhul kehtib viimane variant. Te ei leia ka suure otsimise peale teist nii sirge seljaga naisterahvast! Ka iseloom on tal paindumatu.

Igatahes on õpetaja Kõverikul poeg – Robert, kooli kõige rühikam ja ilusam poiss, kõva aerutaja ja [(34).....]. Klassis on mitu plikat tema pärast lausa arust ära. Robertil on tumepruunid nukrad silmad ja lihaseline sihvakas keha nagu Hollywoodi filmistaaridel. Kui peaksin kellegi [(35).....] silmatorkavalt romantilise välimusega, siis sobiks see just Roberti kohta.

Suvel käisin sageli jõe ääres. Mulle meeldib hirmsal kombel [(36).....] ma eriti ei kannata. Nägin Robertit mitmel korral rannas võrkpalli mängimas. Ta kutsus ka mind palliplatsile. Märkasin endal tookord nii mõnegi tüdruku kadedaid pilke. Küllap [(37).....] Robertiga tuttavad olla. Tõenäoliselt nad tegidki tutvust. Aga minu jaoks on Robert koolivend, ei midagi enam.

Ausalt öeldes ei ole ma ühestki poisist tõeliselt sisse võetud olnud. Loomulikult unistan minagi armastusest. Sellisest [(38).....] jalad värisema ja liblikad kõhus lendlema. Sellist magusat ärevust olen kogenud vaid lennureisil või kõrgusest alla vaadates. Kardan kõrgust. Samas miski nagu tõmbab mind vaatetornide otsa. Vahel mõtlen, et kui [(39).....] sooritama, oleks see sama tugevasti läbiraputav elamus kui armumine.

Olin mitu aastat kehalise kasvatus tundidest vabastatud. Lapsena olin pidevalt haige, [(40).....] koolimineku niõrguke. Ema muretses mu pärast meeletult! Muretseb siiani. Isa muretseb ka, [(41).....]. Mind on väga hoitud. Veel praegugi käib ema õhtul katsumas, ega mul voodis külm ei ole. Ta on muretsemisega nii [(42).....] välja tulla. Aga mina olen täiesti terve inimele! Isa imestab, kuidas mul on õnnestunud nii pikaks kasvada. Olen meeter seitsekümmend üheksa, isast tibia pikemgi. Ma ei [(43).....], pikkadel on ka eelseid. Tegelikult ma ei närvitse üldse mitte kunagi. Vahel arvan, et olen rahulikuks loodud vastukaaluks ema pidevale närvitsemisele.

Allikas: Katkend Siiri Laidla raamatust „Pärivett ja vastuoolu“

- 0 kohalkäimise
ja hoolsa
kaasategemise
- A liiga kõvasti
südamesse
võtnud
- B ujuda, aga
niisama päikse
käes lamamist
- C ma peaksin
kunagi
meeltesegaduses
langevarjuhüppe
- D harjunud, et ei
oska enam rollist
- E oleksid nemadki
tahtnud
- F tee sellest
vähimatki
probleemi
- H väga hästi kokku,
aga
- I aga tema puhul
see ei paista
niiviisi välja
- K kohta ütlema, et
ta on
- L mu organism oli
- M tõeliselt suurest,
mis paneks
- N tüdrukute
vaieldamatu
lemmik

LUGEMISE KOLMAS ÜLESANNE LK 8

KOLMAS ÜLESANNE

Küsimused 44–50. Lugege teksti. Valige teksti kõrvalt lünka (44–50) sobiv tekstiosa. Kirjutage lünka valitud tekstiosa ees olev täht (A–K). Üks tekstiosa jääb üle. Näidis on tähistatud 0-ga.

Kuidas ma ootamatust august kirjutasin

Helen Mihelson, Hiiu Lehe praktikant 2012

Kui ma 2012. aasta jaanuaris Hiiu Lehte praktikale tulin, ei olnud mul õrna aimugi, mis nüüd saada hakkab. (0).....^H Selle asemel ootas mind väike, pisut korterit meenutav kohvilõhnaline toimetus, kus igasugusest pingest oli asi kaugel. Tõsi, ka pingelisi situatsioone tuli hiljem läbi elada, sain sellegi kogemuse.

Hiidlasena ulatus minu suhe Hiiu Lehega mõistagi hoopis kaugemasse aega. (44)..... See, kuidas ta minu kohmakatest vastustest ajalehte sorava intervjuu välja võlus, jättis mulle sügava mulje ning pani tulevase erialavalikuna samuti ajakirjandust kaaluma.

Viis aastat tagasi ülikoolist Hiiu Lehte praktikale tulles kartsin ma kõige rohkem seda, kust küll leida teemasid, mis lugejatele huvi pakuvad. Hiiumaa on ju nii väike! (45)..... Jah, augu. Mind ennast polnud parajasti Kärddlas oma vanematekodus, aga kui mu ema mulle telefonis kurtis, et nüüd on asfaldis suur auk, siis mõistsin hetkega, et see on minu võimalus. (46)..... Kuigi artikkel loodetud hitiks ei saanudki, olin õnnelik, sest olin teinud just seda, mida mulle oli õpetatud – hoidsin silmad lahti. Ka väike konflikt oli sees – kes ometi vastutab ohtliku augu eest?

Kui augulugu osutuski pisut pettumuseks, siis õnneks sain peagi avaldada uue artikli, mille üle võisin tõesti uhkust tunda. (47)..... Leidsin ka Hiiumaalt ühe proua, kes rääkis oma loo, kuidas tema oli sarnases olukorras, kui abikaasa metsateel autos tema kõrval infarkti sai ning kiirabi ei suutnud neid tükk aega leida. Sõitsin tema juurde, istusime kõõgilaua taha maha ja rääkisime juttu. Jutuajamise põhjal valmis artikkel, mille eest sain paljudelt kiita.

Nüüd, kui ma töötan suuremas ajalehetoiemuses, proovin alati ka hiidlaste jaoks olulistest teemadest kirjutada. (48)..... Elu on läinud palju kiiremaks ja tänased märksõnad kipuvad algama K-tähega: konkurents, klikid, kiirus.

Igas Hiiu Lehe numbris ilmub midagi, mille pärast seda lugeda ja kindlasti ka koju tellida. (49)..... Aga internetis ilmuvast lehest neid ju kätte ei saa, ikka ainult paberlehest. Hiiu Lehes on kirjas hetked, mil oleme saanud oma saare või saare elanike üle uhked olla.

Ja mis puudutab Hiiu Lehe toimetust, siis ka aastaid hiljem mõtlen ma sellele, millist vägevast tahtmist ja ideid nõuab ühe väikese maakonna ajalehe tegemine. (50).....

Allikas: <http://www.hiuleht.ee/2017/06/kuidas-ma-ootamatust-august-kirjutasin/>

Valige siit sobivad tekstiosad!

- H** Olin küll juba paar aastat ülikoolis ajakirjandust õppinud, aga reaalne kogemus puudus. Minu ettekujutus ajalehetoimetusest oli selline, kus suures ruumis on vahetpidamata helisevad telefonid, klaviatuuril tipivad kellegi sõrmed ajaga võidu ja õhk on pingest paks.
- A** Seda päevast päeva tehtavat tublit tööd ei tohi võtta iseenesest mõistetavalt, seda tuleb hinnata! Soovin sulle jõudu ja pikka iga, mu armas Hiiu Leht!
- B** Tuli aga välja, et kuu aega hiljem olin ma käinud DJ-koolitusel, avanud koos tähtsate inimestega haigla uusima kompleksi, söönud koos Emmaste pensionäridega küpsiseid ja avastanud enda maja eest augu.
- C** Peab tunnistama, et lugude valmiskirjutamisega oli tükk tegemist, sest kuidas sa keskendud, kui toona veel toimetuses töötanud Karla kõrvallauas maast ja ilmast jutte räägib. Ja ise seejuures naerab niiviisi, et keegi ei jää tõsiseks.
- D** Teadsin kohe, et nüüd kirjutan ma lõpuks lehte kauaoodatud hittloo. Saatsin sõbranna pilti tegema ja üleöö tekkinud mitmemeetrise läbimõõduga august saigi järgmise päeva lehte artikkel.
- E** Viimati oli selleks näiteks Hiiumaa lähistel kohatud delfiin. Mis aga puudutab intervjuueeritavatega laua taha istumist, kohvi joomist ja elu üle arutlemist, siis seda luksust enam kahjuks ei ole.
- F** Just seal ilmusid kooliajal minu parimad tulemused spordis või siis õppimises. Ka oli Hiiu Leht minu esimene kokkupuude ajakirjandusega, kui õpilasena ajakirjaniku küsimustele vastasin.
- I** Õnnitluste rubriigis ära märgitud vanaema 80. juubelisünnipäev, lapse koolimineku või tema esikoht matemaatikaolümpiaadil ... Ilmselt kogub iga hiidlane perekonna kroonika jaoks selliseid, enda lähedasi puudutavaid ajaleheväljalõikeid.
- K** Seda lugu taga ajades tuli mulle meelde mu enda mõne aasta tagune kogemus, kui kiirabi kutsudes ei saanud kõnekeskuses vastanud inimene minu seletusest aru ja nõudis, et ma ütlesin tänavanimet. Mis aga ei olnud kuidagi võimalik, sest ma olin parasjagu metsas.

ESIMENE ÜLESANNE

Küsimused 51–62. Lugege teksti. Valige teksti kõrvalt lünka (51–62) sobiv sõna või sõnaühend. Kirjutage lünka valitud sõna või sõnaühendi ees olev täht (A, B või C). Näidis on tähistatud 0-ga.

Väikelinna suusatüdruk

Kärt on 14-aastane Viljandist pärit tüdruk, kes on oma hobiks valinud suusatamise. Kuid see pole tema esimene valik. Kärt läks esimeses klassis hoopis iluvõimlemise trenni. Ta käis võimlemas neli aastat ja siis lõpetas. „Tüdinesin ära, sest kõik trennid [(0)...B...] ruumis sees, aga mulle meeldis pigem väljas olla.“ Nii valiski ta uueks treeninguks suusatamise ja tunneb praegu, et just see on õige ala. „Suusatamises läheb mul [(51).....] aasta ja mulle väga meeldib. Mul on väga hea treener – ta on noortega ühise keele leidnud ja õpetab hästi,“ kiidab Kärt.

Kärdi treeningud on mitmekülgsed. „Jookseme, matkame, sõidame [(52).....], ujume, mängime pallimänge. Kevadel ja sügisel treenin umbes 4–5 korda nädalas, talvel neli korda,“ loetleb tüdruk. „Aga kui oma eelistustest rääkida, siis kõige rohkem huvitavad [(53).....] klassikalises stiilis pikemad distantsid.“

Omavanuste Eesti noorte [(54).....] on Kärt praegu esimeses kümnes. Oma parimaks saavutuseks peab ta teist kohta noorte suusaetapil. Kärt tahab treenida ja olla edukas ning teha sporti niikaua, [(55).....] see rahuldust pakub. „Ma ei ole kunagi [(56).....] sellest, et minust saaks tippsportlane. Minu arust tippsportlased ei naudi spordi tegemist, see on nende töö,“ selgitab ta.

Kärdile meeldib väga võistlustel [(57).....]. Teda motiveerib medal ja saadud medalitel on tal kodus kindel koht. „Medal on minu [(58).....] väga oluline. Kui ema teeb ettepaneku kuhugi võistlusele minna, siis ma alati uurin, kas seal medali ka saab,“ räägib Kärt.

Neiu arvates tuleb igal võistlusel pingutada, anda endast maksimum. „Alati tuleb sõita lõpuni, mitte poole peal [(59).....]. Mul on mitu korda jalad väga väsinud olnud ja olen mõelnud, et sellele võistlusele ma ei tule enam kunagi, aga finišis on need mõtted kiirelt [(60).....],“ ütleb tütarlaps.

Pere on Kärdi spordiga tegelemist alati toetanud ja spordiüritustel ka ise kaasa teinud. Ema ja õde on samuti [(61).....] ja neilt saab Kärt parimat nõu. Koos perega [(62).....] aktiivselt puhkust mägedes suusatades. Isaga käib Kärt aga puhkamas sooja päikese all ja seal ta tavaliselt trenni ei tee – siis on aeg lihtsalt puhata.

Allikas: <http://ajakirisport.ee/2017/10/03/kart-huva-medalid-on-mulle-olulised/>

Valige siit sobivad variandid.

0.	A	tohtisid	B	toimusid	C	tekkisid
51.	A	neli	B	neljanda	C	neljas
52.	A	jalgrattalt	B	jalgrattas	C	jalgrattaga
53.	A	minule	B	mind	C	minust
54.	A	seas	B	vahel	C	ümber
55.	A	aga	B	kas	C	kuni
56.	A	unistamast	B	unistanud	C	unistada
57.	A	osaleda	B	jagada	C	saada
58.	A	jaoks	B	järgi	C	kohta
59.	A	ette võtta	B	läbi saada	C	alla anda
60.	A	ära läinud	B	ära läksid	C	ära lähevad
61.	A	suusatajana	B	suusatajad	C	suusatajaks
62.	A	veedetakse	B	sõidetakse	C	saadetakse

TEINE ÜLESANNE

Küsimused 63–75. Lugege teksti. Kirjutage sulgudes olevad sõnad õiges vormis teksti kõrval olevale joonele (63–75). Näidis on tähistatud 0-ga. Palun ärge täitke hindajale mõeldud lahtreid!

Kartuli ajaloost

Täidab
hindaja

Kartul on pärit Kesk- ja Lõuna-Ameerikast, (0. see) peetakse üheks vanemaks kultuurtaimeks maailmas. Euroopasse jõudis kartul 16. sajandil: esialgu Inglismaale ja sealt Prantsusmaale. Edasi (63. levima) kartul ka Itaaliasse, Saksamaale ja mujale. Venemaale tõi kartuli Peeter I.

Eestimaale jõudis kartul 18. sajandi (64. lõpp). Esialgu kasvasid sakslased seda oma aias, hiljem hakkasid talupojad kartulit kasvatama ka oma (65. põllud). Eestis on kartulit kutsutud (66. erinevad) nimedega: kardulas, tuhliis, tuhvel, maaubin, teine leib jne. Ulatuslikum kartulikasvatuse sai Eestimaal alguse 1870. aastatel. Tänu kartulile (67. mööduma) ka eestlaste pikaajaline näljaperiood ilma suurema hävinguta.

20. sajandi algul sai kartul meie taludes üheks peamiseks põllukultuuriks. Kuni Esimese (68. maailmasõda) müüdi kartulit väljapoole Eestit keskmiselt 47 000 tonni aastas, sellest 85% turustati Peterburis. Kartuli tootmises ühe elaniku kohta oli Eesti maailmas (69. esikoht). Kartulikasvatuse kõrgaeg Eestis oli 1960.–1970. aastatel.

Kartuli tarbimine on praeguseks (70. vähenema). Peamine põhjus on Eesti (71. inimesed) toitumisharjumuste muutumine. Kartuli asemele on (72. viimane) ajal tulnud riis, makaronid, tatar ja pitsa.

Praegu on maailmas üle (73. tuhat) kartulisordi. Kartulit süüakse ühe inimese kohta aastas kõige rohkem Euroopas – ligi 100 kilo. Üldise soovitusel kohaselt (74. pidama) inimene sööma 100–120 kilo kartulit aastas. Kartul sisaldab palju süsivesikuid ja on seetõttu (75. hea) energiaallikas kui teised köögiviljad. Kartulis leidub ka rohkesti vitamiine ja mineraalaineid.

Allikas: <http://www.talukartul.ee/kartulist-kasulikku/kartuli-ajalugu>

0. _____ seda

63. _____

64. _____

65. _____

66. _____

67. _____

68. _____

69. _____

70. _____

71. _____

72. _____

73. _____

74. _____

75. _____